
Kronika

Przegląd Historyczny 57/2, 314-321

1966

Artykuł umieszczony jest w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych, tworzonej przez Muzeum Historii Polski w Warszawie w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego.

Artykuł został opracowany do udostępnienia w Internecie dzięki wsparciu Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego w ramach dofinansowania działalności upowszechniającej naukę.

I MIĘDZYNARODOWY KONGRES ARCHEOLOGII SŁOWIAŃSKIEJ

14—18 września 1965 r. odbył się w Warszawie — z inicjatywy Komitetu Organizacyjnego Międzynarodowej Unii Archeologii Słowiańskiej oraz Komitetu Organizacyjnego Kongresu przy Instytucie Historii Kultury Materialnej PAN pod przewodnictwem prof. Witolda Hensla — I Międzynarodowy Kongres Archeologii Słowiańskiej z udziałem 220 przedstawicieli z zagranicy oraz 250 specjalistów z kraju. W uroczystym plenarnym posiedzeniu otwarcia wzięli udział przedstawiciele władz rządowych i naukowych, z ministrem szkolnictwa wyższego, H. Golańskim i sekretarzem naukowym PAN, prof. H. Jabłońskim na czele. Referat inauguracyjny wygłosił prof. W. Hensel.

Kongres obradował w sześciu sekcjach wydzielonych tematycznie lub chronologicznie.

Sekcja I pod kierunkiem prof. W. Koćki z Poznania — zajęła się zagadnieniem etnogenezy Słowian. Na szczególne podkreślenie zasługują następujące przedstawione problemy: stan badań nad etnogenezą Słowian (W. Kočka), zagadnienia językoznawcze (T. Milewski, Z. Stieber), onomastyka (S. Rospond), zagadnienie ciągłości osadniczej, kulturowej i etnicznej (A. Gardawski, J. Kostrzewski, J. W. Kucharenko, Z. Woźniak), rola wspólnoty kulturowej bałto-słowiańskiej (C. Kudzonowski, N. Czeboksarow). Zwłaszcza zagadnienie ciągłości kulturowej i tzw. kolebki Prасłowian wywołało ożywioną i kontrowersyjną dyskusję.

Sekcja II — „Kultury wczesnosłowiańskie i obce od XII w. p.n.e. do VI w. n.e.”, prowadzona przez prof. K. Jażdżewskiego z Łodzi, zajęła się przede wszystkim badaniami: nad kulturą trzciniecką i komarowską, ich powiązaniem i zasięgiem wpływów między XV a XII w. p.n.e. (S. Biereczenskaja, Z. Swiesznikow), nad wpływami kultur naddunajskich na formowanie się kultury tzw. łużyckiej (J. Filip i inni), nad zagadnieniem kultur końca epoki brązu i wczesnego okresu żelaza na obszarze płn. Ukrainy i pld. Białorusi (W. A. Illinskaja i in.), nad fluktuacjami kulturowymi pogranicza germańsko-wenedzkiego w ostatnich stuleciach p.n.e. (J. Kostrzewski, H. Keiling i in.).

Sekcja III — „Formowanie się Państw słowiańskich” pod przewodnictwem prof. A. Gieysztora z Warszawy, skupiła się głównie wokół kilku zagadnień: formowanie się organizacji państwowej na Rusi w świetle odkryć archeologicznych (B. A. Rybakow i in.), formowanie się państwa i kultury wczesnofeudalnej u Słowian nadbałtyckich (J. Herrman i in.), organizacje przedwielkomorawskie i wielkomorawskie (J. Poulík, H. Procházka i in.). Zajmowano się też problematyką drużyn wojskowych w świetle znalezisk militarnych (Z. Vinski, A. Nadolski), stykami kulturowymi ludności autochtonicznej i Słowian (I. Nestor, Ż. Ważarowa i in.). Szczególnie interesujące były referaty i dyskusja nad związkami monumentalnej sztuki architektonicznej z powstającą organizacją państwową w Polsce oraz kontynuacji czy dyskontynuacji form architektonicznych od antyku do średniowiecza na terenie Jugosławii (J. Zachwatowicz, Dz. Bošković i in.).

W Sekcji IV — „Rozwój wsi i początki miast słowiańskich” pod kierunkiem prof. Z. Rajewskiego i K. Żurowskiego, toczyły się obrady nad następującymi problemami: powstawanie wsi i miast w różnych warunkach społeczno-gospodarczych (W. J. Dowżenok, H. Jankuhn, S. Stanczew i in.), współzależność genetyczna wsi i miasta (m.in. A. van der Valle, J. Pesez, P. L. Dimitrow), zależność osadnictwa od warunków klimatyczno-geograficznych (T. Wąsowiczówna,

Z. Hilczerówna i in.), formowanie się kultury materialnej wsi i miast oraz wpływ obcych recepcji (J. Kamińska, T. Rosłanowski, L. Leciejewicz, B. Babic, B. Antonova i in.), wreszcie kultura społeczna i duchowa wczesnego średniowiecza (m. in. H. Feicht, B. A. Rybakow, I. P. Rusanowa).

Obrazy Sekcji V — „Moneta w krajach słowiańskich w starożytności i średniowieczu” pod przewodnictwem prof. R. Kiersnowskiego z Warszawy, poszły w trzech głównych kierunkach: 1) zakres współdziałania archeologii i numizmatyki oraz metodyka badań (R. Kiersnowski, E. Nohejlova-Pratova i in.), 2) obieg monety wieków średnich (J. Jouroujova, L. Stepkova, Th. Gerassimov i in.), 3) przedmonetarne środki płatnicze (J. Sztetyło i in.).

Sekcja VI — „Historia i metody badań nad starożytnościami słowiańskimi” pod kierunkiem prof. M. H. Serejskiego, w pierwszej części obrad dokonała podsumowania działalności niektórych wybitnych historyków i miłośników badań nad starożytnościami z XIX i pocz. XX w. w różnych krajach słowiańskich (E. Manowa, A. A. Formozow — dla ZSRR, M. Turek, V. Zacek — dla ČSSR, M. H. Serejski, F. Bronowski, R. W. Wołoszyński, A. F. Grabski i inn. — dla Polski). Druga część obrad tej sekcji była poświęcona zastosowaniu do badań archeologicznych różnych metod: fizycznych i przyrodniczych (R. E. Linington, W. Stopiński, M. Dembińska), technologicznych (A. L. Mongajt, A. A. Bezborodow), antropologicznych (A. Szcypiorski, T. Malinowski), planigraficznych (J. Marciniak, A. Zbierski) i kompleksowych (A. Pojnarowa, B. Baranowski).

W czasie Kongresu goście zwiedzili świeżo otwartą wystawę w Państwowym Muzeum Archeologicznym „Kultura państw słowiańskich w świetle wykopalisk”. Ekspozycja na tę wystawę nadesłano ze wszystkich państw słowiańskich lub pozostających we wczesnym średniowieczu pod wpływami słowiańskimi.

M. D.

•

Angielski Królewski Instytut Stosunków Międzynarodowych wydaje serię Chatham House Essays. W 1964 r. opublikowano pierwsze pięć tomów serii. Szereg artykułów dotyczy m.in. roli Chin w świecie w ujęciu historycznym (C. P. Fitzgerald, „The Chinese View of their Place in the World”), granicy indyjsko-chińskiej (A. Lamb, „The China-India Border. The Origins of the Disputed Boundaries”).

Austriackie wydawnictwo Europa-Verlag przystąpiło do prac nad opublikowaniem dokumentów, które hitlerowcy starali się zniszczyć pod koniec II wojny, przez wrzucenie do Czarnego Jeziora (w ČSSR). Dokumenty te dotyczą działalności SS i policji w okresie ostatniej wojny w Polsce, Czechosłowacji i okupowanej części Związku Radzieckiego.

12—24 kwietnia 1965 odbyło się w Tupadlech i w Pradze międzynarodowe seminarium poświęcone epigrafice. Uczestniczyło w nim 23 uczonych, w tym 3 z Polski. Dyskutowano nad onomastyką oraz nad możliwościami zastosowania metod statystycznych w badaniach nad materiałem epigraficznym. Za dwa lata postanowiono zorganizować podobne seminarium.

16—18 czerwca 1965 odbył się w Banskjej Bystrzycy V zjazd historyków słowackich. Tematem zjazdu była Słowacja i jej historyczny rozwój. Wygłoszono 11 referatów, m.in. P. Ratkoš o powstaniu i kształtowaniu się narodowości słowackiej w średniowieczu, B. Varsik o walkach klasowych w miastach

Słowacji w XIII—XV w., A. Spiesz o mieszczaństwie słowackim w XVIII w., L. Haraksim o ruchu narodowym w Słowacji w latach 1848—49.

Od 18 do 20 sierpnia 1965 obradowała w Pradze międzynarodowa konferencja poświęcona działalności Jana Husa pn. *Symposium Hussianum Pragense*. Referaty wygłoszili: J. Macek, „Jan Hus i jego doba”; J. Hrabák, „Literackie wartości dzieł Jana Husa”; B. Havránek i M. Nadvědová, „Miejsce Husa w reformacji w Europie”; R. Kalivoda, „Hus a Wiklef” oraz F. Smahel, „Historyczne znaczenie dzieł Jana Husa”.

We Francji zapowiadane jest wydanie „Histoire générale de la presse française”, Wydanie ma być opublikowane przez Presses Universitaires de France. Francuski Instytut Prasy (*L'Institut français de Presse*) zapewnił sobie współpracę wybitnych znawców przedmiotu.

W numerze 186 za rok 1965 „Revue du Nord” został opublikowany krytyczny przegląd historiografii holenderskiej z ostatnich kilku lat pióra E. i J. Kossman z Uniwersytetu w Londynie.

W czasopiśmie „La Pensée” trwa nadal ożywiona dyskusja o „azjatyckim sposobie produkcji”. Ostatnio ukazały się artykuły: J. Chesneaux — „Où en est la discussion sur le mode de production asiatique”, Kimo Shiozawa — „Les historiens et le mode de production asiatique” i Sergio de Santisa — „Les communautés de village chez les Incas, les Aztèques et les Mayas”.

Towarzystwo dla uczczenia 1000 rocznicy założenia klasztoru Mont-Saint-Michel przygotowuje wystawy, kongresy, a także publikacje naukowe.

Kongres *Sociétés Savantes du Nord de la France* odbył się 2 maja 1965 w Abbeville. Tym razem obradowano nad przebiegiem Rewolucji Francuskiej w północnych regionach kraju, szczególnie nad początkami ruchu rewolucyjnego i okresem termidoriańskim.

8 i 9 maja 1965 odbyły się *journées d'études franco-belges*, zorganizowane przez historyków obu krajów. Obradowano wokół zagadnienia „zagospodarowywania środowiska lokalnego”. Przewodniczący dni Louis Trénard wygłosił odczyt — „L'histoire de la ville de Lille sous Louis XIV”, a André Gamblin — „La ville de Lille et son développement”, kładąc nacisk na aspekty geograficzne tego zagadnienia.

15 i 16 maja 1965 odbyło się zorganizowane przez *École Normale Supérieure de Saint-Cloud* kolokwium poświęcone historii społecznej. Dyskutowano następujące tematy: Cele i problemy historii społecznej, Poszukiwanie i wykorzystanie źródeł do historii społecznej, Historia społeczna a nauki pośrednie.

20 czerwca 1965 odbyło się na Sorbonie zgromadzenie ogólne *Société des Etudes Robespierriestes*. Na posiedzeniu tym M. Hutt z Uniwersytetu w Brighton wygłosił komunikat na temat „La prétendue pacification de 1795. Considérations critiques sur la situation en Bretagne à la veille de Quiberon”.

5—27 lipca 1965 obradował w Tours pod patronatem *Centre d'études supérieures de la Renaissance de Tours*, zjazd poświęcony tematowi: Nauka i uczeni Renesansu.

Centre d'études et de recherches marxistes zorganizował w dniach 9—15 marca 1966 tydzień poświęcony tematowi: „Ruch wyzwolenia narodowego, neokolonializm i rozwój”. Obradowano na pięciu posiedzeniach poświęconych: ruchom wyzwolenia narodowego i ich obecnej odmienności od ruchów XIX w.: neokolonializmowi; drogom rozwoju w ramach uzyskanej niepodległości; wkładowi krajów trzeciego świata do kultury powszechnej; sprawom pomocy krajom trzeciego świata i ich solidarności.

W drugiej połowie kwietnia 1966 r. odbyło się kolokwium zorganizowane przez *Ecole Normale Supérieure de Saint-Cloud* na temat „Literatura i myśl polityczna od 1815 do 1850”.

VIII międzynarodowa konferencja socjologii religijnej odbyła się 2—4 lipca 1965 w Barcelonie. Obradowano nad zagadnieniem: „Religia w przejściu społeczeństwa przedindustrialnego w społeczeństwo industrialne i miejskie”.

W NRD ukazał się ostatnio ósmy tom „Jahrbuch für Geschichte der UdSSR und der volksdemokratischen Länder Europas”. Zawiera on szereg prac dotyczących historii lat 1944—47, ze szczególną uwagą poświęconą Polsce, Węgrom, Czechosłowacji i Bułgarii.

„Zeitschrift für Geschichtswissenschaft” przynosi artykuł Hansa Joachima Bartmussa pt. „Geneza społeczeństwa feudalnego w Niemczech”. Jest to dyskusyjna praca związana z opublikowanymi w 1963 i 1964 r. artykułami E. Müller-Mertensa na łamach „Zeitschrift für Geschichtswissenschaft”.

Redakcja „Zeitschrift für Geschichtswissenschaft” opublikowała dodatkowy numer przygotowany z okazji XII Międzynarodowego Zjazdu Historyków w Wiedniu. Zeszyt ten zatytułowany „Evolution und Revolution in der Weltgeschichte” przynosi artykuły teoretyczne, jak i poświęcone problemom monograficznym. Tom opatrzony jest w bibliografii publikacji historycznych wydanych w NRD w latach 1960—1964.

W „Jahrbuch für Wirtschaftsgeschichte” z 1965 r. została opublikowana ciekawa praca J. Purša pt. „Struktura i dynamika rozwoju przemysłu w Czechach w ostatniej ćwierci XVIII wieku”. Dołączony do tegoż rocznika obszerny suplement zawiera wykresy i tabele do pracy Purša. W tymże roczniku opublikowano materiały do dziejów płac i cen w Niemczech w latach 1750—1850.

Towarzystwo Historyków Niemieckich [NRD] zorganizowało 19—22 marca 1965 w Berlinie swój III kongres. Obradowało około 700 uczonych, nauczycieli historii i publicystów, udział brały też delegacje wielu zagranicznych towa-

rzystw historycznych. Zjazd zainauguowały referaty L. Bertholda — „O nowe Niemcy”, J. Streisanda — „8 maj 1945 — początek dziejów Niemiec”, S. Schilferta — „Nauka historyczna w systemie nauk społecznych”. Dalsze obrady toczyły się w odrębnych sekcjach. Najwyższą dyskusję wywołały rozważania nad feudalizmem i jego głównymi cechami w dziejach powszechnych, prowadzone w sekcji średniowiecza. Podkreślano tam konieczność podjęcia szerszych badań nad krajami pozaeuropejskimi.

W maju 1965 r. w Berlinie obradowała trzydniowa konferencja historyków NRD i ZSRR na temat „Wyswobodzenie Niemiec spod faszyzmu hitlerowskiego”.

14—16 maja 1965 odbyło się w Poczdamie w pałacu Cäcilienhof międzynarodowe kolokwium na temat: „Umowy poczdamskie a problem bezpieczeństwa europejskiego”. Wzięło w nim udział wielu uczonych, poza organizatorami, z ČSSR, Polski, ZSRR, Bułgarii, Węgier, Rumunii, Jugosławii, Austrii, Belgii, Kanady, Francji, USA.

28—30 maja 1965 odbyła się w Greifswaldzie międzynarodowa konferencja poświęcona badaniom nad dziejami młodzieżowego ruchu rewolucyjnego. W referatach i w dyskusji omawiano głównie zagadnienia walki organizacji młodzieżowych przeciwko faszyzmowi w latach drugiej wojny światowej.

Od 26 czerwca do 19 września 1965 zorganizowano w Akwizgranie wystawę, na której zgromadzono wyroby złotnicze, monety i manuskrypty z czasów Karola Wielkiego. Ekspozyty na wystawę zostały dostarczone przez ponad 200 muzeów z całego świata.

W Stanach Zjednoczonych powstał w marcu 1964 r. „The American Institute for Marxist Studies” (AIMS z siedzibą w Uowym Jorku. Instytut skupia przedstawicieli najróżniejszych gałęzi nauki, a jego powstanie świadczy o rosnącym ciągle zainteresowaniu badaczy amerykańskich marksizmem. Dyrektorem Instytutu został Herbert Aptheker, długoletni redaktor „Political Affairs”, teoretycznego organu Komunistycznej Partii Stanów Zjednoczonych. W 1964 r. zorganizowano sympozja o następującej tematyce: „Marksizm i demokracja”, „Alienacja w świecie współczesnym”, „Aktualne zagadnienia rozwoju życia intelektualnego w krajach socjalistycznych”, zaś w roku 1965 obradowano nad tematami: „Marksizm a religia”, „Zasady marksistowskiej ekonomii politycznej takie, jakie powinno się je widzieć w połowie XX w.”. W sympozjach biorą również żywy udział uczeni nie marksiści. Od czerwca 1964 r. ukazuje się co dwa miesiące biuletyn AIMS — „Newsletter” — zawierający sprawozdania z obrad Instytutu.

12 czerwca 1965 w Neuchâtel odbyło się kolokwium historii wojskowej zorganizowane przez *Société générale suisse d'histoire*. Na spotkaniu tym Henri Contamine z Uniwersytetu w Rennes mówił o metodach historii wojskowej, a Eddy Bauer poświęcił swoje wystąpienie ewolucji uzbrojenia w czasach nowożytnych.

Węgierska Akademia Nauk wydaje serię dokumentów dotyczących zewnętrznej polityki Węgier w latach 1936—45. Ukazał się właśnie drugi tom tego wydania, zawierający kilkaset dokumentów, obejmujących zagadnienia: stosunki Węgier z państwami Małej Ententy w latach 1936—38, sprawa anshlusu Austrii

w politycę Węgier, Węgry a konferencja w Monachium i inne. W dodatkach do tomu II umieszczono spisy pracowników węgierskiego Ministerstwa Spraw Zagranicznych, posłów, dyplomatów państw obcych akredytowanych na Węgrzech w latach 1936—38.

W „Archivio Storico Italiano” t. CXXIII, nr 445, zes. 1 za rok 1965 została opracowana i wydana przez A. Morandini korespondencja dotycząca Polski. Są to listy z czerwca i lipca 1574 r. pisane z Krakowa przez Triolo Orsini, wysłannika księcia Toskanii.

„Nuova Rivista Storica” t. XLIX, 1965, zes. 1—2 w całości są poświęcone pamięci zmarłego 30 marca 1964 wybitnego historyka włoskiego Gino Luzzatto. Artykuły o tym uczonym zamieścili m. in. Roberto Cessi — „Prace historyczne Gino Luzzatto”, Bruno Caizi — „Wiedza ekonomiczna i historia gospodarcza w pracach Gino Luzzatto”, a także F. C. Lane o pracach G. Luzzatto nad historią Wenecji. Zeszyt kończy bibliografia prac wybitnego historyka, zawierająca 278 pozycji.

Wydział Nauk Prawnych i Politycznych Uniwersytetu z Cagliari zorganizował I międzynarodowy kongres studiów północnoafrykańskich (22—25 stycznia 1965). Prace Kongresu były podzielone między trzy komisje: geografii (przewodniczył Despois z Paryża), historii i cywilizacji muzułmańskiej (przewodniczący J. Olivier z Madrytu) oraz historii współczesnej i prawa (przewodniczył Yacono z Tolosy i Constanzo z Paryża). Wśród ośmiu referatów wygłoszonych w sekcji historii i cywilizacji muzułmańskiej znalazł się również referat polskiego arabisty Edwarda Szymańskiego (Warszawa) poświęcony stosunkom między Polską a krajami Płn. Afryki w XVIII w.

22—28 kwietnia 1965 obradowało w Spoleto XIII doroczne sympozjum zorganizowane przez *Centro Italiano di Studi sull'Alto Medioevo* na temat „Rolnictwo i świat wiejski na Zachodzie w wielkich średnich”. W sympozjum udział wzięło 154 uczestników reprezentujących kilkanaście krajów. Wygłoszono 21 referatów, m. in.: G. Tabacco, „Ludzie i ziemia w wiekach średnich”; P. Jones, „Ekonomia i społeczeństwo wiejskie w Italii”; G. Duby, „Problem techniki w rolnictwie”; B. H. Slicher von Bath, „Zbiory a klimat”; G. Fasoli, „Zamki i wiejskie dobra kościelne”; W. Hensel, „Perspektywy badań archeologicznych nad wczesnośredniowiecznym środowiskiem wiejskim w Europie Zachodniej”; J. Le Goff, „Chłopi i świat wiejski w literaturze”. Referaty i dyskusje XIII sympozjum w Spoleto złożą się na treść kolejnego tomu „Studi sull'Alto Medioevo”, który ukaże się w 1966 r.

III międzynarodowy tydzień studiów mediewistycznych zorganizowany przez katolicki uniwersytet w Mediolanie odbył się 22—27 sierpnia 1965. Obrady poświęcono dyskusji nad tematem — „Laicy w społeczeństwie religijnym XI—XII wieku”.

2—5 października 1965 odbył się w Rawennie XLII kongres historyków *Risorgimento*.

W ZSRR wyszedł w maju 1965 r. X tom „Wsiemirnoji istorii”, kończący to wielotomowe wydawnictwo, znane dobrze i w Polsce. Pierwszy tom ukazał się w ZSRR w 1955 r. W pracach nad wydawnictwem uczestniczyło ponad 400 uczonych, redaktorów i wydawców.

Ukazał się X tom wydawnictwa „Dokumenty zagranicznej polityki ZSRR”. Zawiera on ponad 4700 dokumentów radzieckich i zagranicznych z okresu od 1 stycznia do 27 grudnia 1927.

Instytuty Historii Akademii Nauk ZSRR, Mołdawskiej Republiki i Rumuńskiej Republiki Ludowej przygotowują trzypięciotomową publikację zatytułowaną „Historyczne związki między narodami ZSRR i Rumunii”. Tom pierwszy, który się ukazał w 1965 r., zawiera dokumenty z okresu 1408—1632.

14—16 kwietnia 1965 obradowała w Moskwie międzynarodowa konferencja poświęcona dwudziestej rocznicy zwycięstwa nad Niemcami hitlerowskimi. W konferencji udział wzięło ponad 100 uczestników z zagranicy i około 400 uczestników ze Związku Radzieckiego. Obrady konferencji toczyły się na posiedzeniach plenarnych oraz w trzech sekcjach: I. Problemów historii politycznej, gospodarczej i stosunków międzynarodowych w okresie drugiej wojny światowej, II. Problemów historii wojskowości, III. Problemów historii ruchu narodowowyzwoleńczego i walki partyzanckiej. Podstawą do dyskusji w sekcjach były 3 referaty plenarne wygłoszone w pierwszym dniu konferencji: P. Pospiełowa, „Historyczne wyniki i nauki wielkiej wojny narodowej”, N. Kuroczkina, „Podstawowe zagadnienia historii wielkiej wojny narodowej”, H. Jabłońskiego, „Polityczna i wojskowa rola antyfaszystowskiego ruchu oporu, walki podziemnej i działań partyzanckich w Europie w okresie drugiej wojny światowej”. Oprócz trzech referatów głównych na zebraniach plenarnych wygłoszono tzw. „referaty krajowe”, obrazujące udział poszczególnych krajów w walce z Niemcami hitlerowskimi w drugiej wojnie światowej. Referaty te wygłoszili: Morač (Jugosławia), Michel (Francja), Mitew (Bułgaria), Kladvin (Czechosłowacja), Patter (NRD), Popescu-Puturi (Rumunia), Tudev (Mongolia), Ranki (Węgry), Erdmann (NRF), Bednarz (Polska), Salomaa (Finlandia). Obrady w sekcjach przyniosły komunikaty i wiele głosów w dyskusji.

W Kijowie 15 czerwca 1965 odbyła się wszechzwiązkowa naukowa sesja na temat „Lenin a nauka historyczna”. Referat główny pt. „W. I. Lenin a problem epoki w światowej historii” wygłosił E. M. Zukow.

W Kijowie 1—4 lipca 1965 obradowała II konferencja poświęcona archiwoznawstwu i innym naukom pomocniczym na Ukrainie. Udział w tej konferencji wziął również przedstawiciel Polski, Dyrektor NDAP, H. Altman.

*

W Laon 9 kwietnia 1965 zginął śmiercią tragiczną Paul Bonenfant, profesor historii średniowiecznej na Uniwersytecie w Brukseli, jeden z wybitniejszych mediewistów belgijskich. Zmarły początkowo zajmował się epoką nowożytną, a główne jego dzieło z tego okresu zainteresowało to „Le problème du paupérisme en Belgique à la fin de l'ancien régime” (1934). Prace mediewistyczne Paul Bonenfańta skupiły się przede wszystkim na dwóch naukach pomocniczych historii — dyplomatyce i geografii historycznej. Zmarły wydał wiele źródeł dyplomatycznych, a m. in.

„Cartulaire de l'hôpital Saint-Jean de Bruxelles”, gdzie zgromadził 278 aktów z XII i XIII w. Spod jego pióra wyszły też prace „Cours diplomatique” i synteza „Philippe le Bon”, której trzecie wydanie ukazało się w 1955 r.

23 kwietnia 1965 zmarł w wieku lat 67 A. N. Nasonow, autor wielu prac z zakresu źródłoznawstwa, szczególnie zaś opracowań latopisarstwa ruskiego.

14 maja 1965 zmarł w Leningradzie historyk radziecki J. J. Smirnow. Zmarły zajmował się historią Rosji epoki feudalizmu, głównie problemem walk klasowych w XVI—XVIII w., był autorem znanej monografii powstania Bołotnikowa 1606—1607 (s. wyd. 1949).

2 września 1965 zmarł w wieku lat 73 historyk radziecki i sławista M. M. Tichomirow, członek AN ZSRR, członek rzeczywisty PAN. Zmarły zajmował się głównie historią gospodarczą Rusi i Słowiańszczyzny, był autorem ponad 300 prac z tego zakresu, m. in. znanej pracy o miastach dawnej Rusi, o chłopskich i miejskich powstaniach na Rusi w XI—XIII w., o średniowiecznej Moskwie i in.

Materiały do kroniki podali:

*Maria Dembińska, Rafał Karpiński,
Stefan K. Kuczyński, Michał Tymowski*